

DIARI CATALÀ

POLÍTICH Y LITERARI

ANY II

BARCELONA — DIJOURS 8 DE ABRIL DE 1880

NÚM. 314

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: FERNANDO, 32. 1.er — SUCURSAL EN GRACIA. — DEVANT DEL TEATRO, DEPÓSIT DE MÁQUINAS DE CUSIR.

PREUS DE SUSCRIPCIO

Barcelona. un mes. 5 rals | Fora. un trimestre. 20 | Estranger, (unió postal). trimestre. 40

SANTS DEL DIA. — Sant Edesi y Sant Albert lo Magno. — QUARANTA HORAS. — Iglesia parroquial de Sant Cucufat.

CERTÁMEN DE «DIARI CATALÀ.» Primer trimestre.

FALLO.

Lo premi del *trevall de imaginació* consistent en 50 pessetas y un objecte d'art, ha sigut adjudicat per majoria de vots al article núm. 1 titolat «La figuranta», qu'obert lo plech ha resultat ser de don Joaquim Riera y Bertrán.

Se ha acordat per unanimitat concedir un accésit al quadret de costums número 6 titolat «Un bateig», que ha resultat ser de don Sebastiá Farnés.

Trevall de prosa crítica. S'ha declarat desert aquest premi y se ha concedit per unanimitat un accésit al trevall titolat «Notas sobre l'estat actual de la llengua catalana» en qual plech clós si ha trovat una contrassenya.

Lo premi de *prosa històrica* ha sigut adjudicat per unanimitat al article titolat «Lo carácter de 'n Jaume d' Urgell, y que te lo núm. 16. Ha resultat esser de don Pere Nanot Renart.

Lo premi de traducció se ha declarat desert.

NOTA. Los trevalls que se han rebut durant lo passat trimestre y que 's vagin insertant en los números literaris del trimestre que comensem, obtarán també als premis, que 's concedirán en lo fallo que 's donará lo primer del próxim Juliol.

Espectacles.

GRAN TEATRO DEL LICEO.—12 d' abono, par.—A las 8, L' ARICANA.

TEATRO ROMEA. — Teatro Catalá.—Avuy, dijous, 6.ª representació del aplaudit drama en 3 actes LO FORN DEL REY y estreno de la pessa CEL ROGENT original del festiu escriptor senyor Aulés.

Entrada 2 rals. A las 8.

Lo dilluns próxim á benefici de donya Josepha Rizo, estreno del tan celebrat drama en 3 actes ANGEL y la graeiosa pessa LANCEROS.

Se despatxa en contaduría.

Reclams

Tintoreria Antiga del Regomir.

Aquesta antiga y acreditada casa situada en lo carrer del Regomir, núms. 7 y 9, al costat de la Capella de St. Cristófol, fá assaber á sos numerosos favoreixedors, que, á fi de poder entregar ab la major promptitut lo que se li hage confiat ha encarregat á l' acreditada fábrica de MM. Pieron y Dehaitre de Paris, tota la maquinaria que 's necessita pera l' instalació d' un complet TALLER-MÓDELO montat al vapor, lo qual li permetrá fer lo *rentat ó sech*, no practicat encara en gran escala en nostra ciutat, y que facilitarà lo poguer entregar en 12 horas un vestit complet de senyor ó senyora, sens haberlo de descusir gens.

També aquesta acreditada casa avisa á tots los tintorers de robas usadas de fora de Barcelona que desitjin servirse en son taller, tinguin á be notificarlo per correu á fi d' enviarhi la nova y completa tarifa ó nota de preus que d' aquí endevant registrarán.

Rodets de fil,

Betas, trensillas, serrells, botons y cintas de totas calitats se venen en la botiga nova del carrer d' en Jaume rer. n.º 5.

TRAVAL Y COMPANIA.

SINIAS SISTEMA BASCU.—Sencilles, solidés y baratura. — Dirigirse á Blanes, carrer Unió, núm. 11.

Avis al públich.— **Primera tintoreria de robas usadas, en Catalunya, montada al vapor.**—La antigua y acreditada tintoreria de Baldirí Guilera, carrer de la Porta-Ferrissa, número 15, pis 1.ª, te l' honor de participar al públich que per tot lo corrent de aquest mes quedarà terminat lo seu taller al vapor á l' altura dels mes adelantats de Paris. Ab lo dit sistema 'ls vestits de seda tenyits se poden deixar tan ben perfeccionats com en las principals casas de Paris. Lo qual no s' ha pas pogut fer fins ara.

En lo carrer de Mendizabal, n.º 4, pis quart, s' admetrán dos ó tres senyors, y serán tractats com de familia. Habitaciones claras y ben mobladas, preu mol arreglat.

BOVER. PROFESSOR
de caligrafia

Classes de dia y de nit.

Carrer d' Avinyó, número 32, pis tercer.

SILLERIAS y mobles de luxo y balconcins á preus módichs. Asalto, 63, interior, entressuelo.

Secció Literaria

NÚM. I.

(Article remés al Certámen del DIARI CATALÀ.)

DE COM LA LLETRA LLATINA C S' ES FETA CATALANA.

I.

Lo conexement etimològich, ó tal vegada millor dit, la conexensa de la derivació de las paraulas es una de las tres fonts per los gramátichs admesas pera la bona ortografia. Aquella font, encara que fònicament parlant no té la importancia que té la pronunciació, si considerem las paraulas en lo que dirne podriam fesonomia de las matexas á per tant llur tradició, li regonexerem una importancia major de la que comunament se li regonex, perque per ella trovem la verdadera rahó de la escriptura de moltes paraulas. (1)

(1) Per ella sabem, per exemple, que la paraula *molt* s' escriu ab *t* final perque la terminació llatina *altus, ultus*, ha passat al catalá perdentse la sílaba *us* (*altus=alt, saltus=salt, cultus=cult, multus=mult, etc.*); que la paraula *ferrer* s' escriu en aquesta forma, y no, per alteració fónica, en las de *ferré, farré, ferrés, farrés, etc.*, perque la terminació llatina *arius* ha passat al catalá ó bé perdentse la sílaba *us*, verificantse metátesis en la sílaba *ari*, y convertintse *air* en *er*, perque las dugas vocals *a, é, i* reunidas se contrauen en *e* (*calderarius=calderer, argentarius=argenter, ferrarius=ferrer, etc.*) ó be cambiantse la sílaba *us* en *e*, y verificantse la metátesis pero no la contracció (*terrarius=terraire, gallinarius=gallinaire, etc.*) que la paraula *olm* s' ha d' escriuer en aquesta forma per mes que no 's pronuncia la *l*, perque prové de la llatina *ulm=us*; etc.

Y com que la llengua catalana deu molt a la llatina, es d'interés conèixer lo que ha succehit en lo traspàs de las lletres llatinas a catalanas, pera poder aclarir alguns dels duptes que en la ortografia catalana se presentan, y pera regularisar los preceptes que generalment se donan. A tal fi obehex lo treball present, qual objectiu serà l'estudi d'una de las lletres que mes transformacions ha sufert al ferse catalana, com es la gutural sorda *c*.

Aquesta lletra, segons los mes antichs documents llatins, tenia igual valor devant de *a*, *o*, *u*, que devant de *e*, *i*, y s'usava pera representar lo valor matex que mes tart se representá per la lletra *g* (*macer* per *magister*, y en llatí clàssich trovém *vicesimus* y *vigessimus*).

Quant la fónica grega feu sentir sa influencia en la fónica llatina la lletra *c* representá la *x* grega, ó sia la *j* castellana, pera lo qual se la acompanyá de la lletra *h*, signe d'aspiració, resultant la lletra composta *ch*, la qual los alemanys avuy usan ab igual valor que la *j* castellana en alguns casos. Tal vegada aquest fet, ó pot ser la influencia de la vocal paladial *i* motivá ó contribuí al endòliment de la lletra *c*, y fou causa de que després d'algunes alternatives dita lletra *c* valgués devant de *e*, *i*, com *s*, qu'es lo valor que avuy li doném en catalá al pronunciarla. La lletra *ch* no conservá sempre son valor de gutural aspirada, per que mes tart lo modificá igualantse al de la *c* devant de *a*, *o*, *u*. Ab tal valor avuy la pronunciem y ab tal valor s'usá en altre temps en catalá.

La *c* s'usá en llatí algunas vegadas per compte de *k* ó de *q*. Há passat al catalá ó bé conservantse (*lacuna*=*llacuna*), ó bé convertintse en *g* (*catus*=*gat*). Intervé en las terminacions llatinas: *ax* (=ac-s), *ex* (=ec-s), *ix* (=ic-s), *ox* (=oc-s), *ux* (=uc-s); *acus*, *ecus*, *icus*, *ocus*; *arcus*, *orcus*; *ascus*, *iscus*, *uscus*; *aticus*, *eticus*; *culus*, *cellus*; *acer*, *ocer*; *acia*, *ecia*, *icia*; *acium*, *icium*; *ascis*, *iscis*; y *cis*. En aquestas terminacions al ferse catalanas la lletra *c* há sufert las modificacions que indicarem.

La forma femenina ó há conservat pura la *c* ó la há convertida en *g*, (*bucca*=*bo-ca*, *tunica*=*túnica*; *latuca*=*lletuga*; *formica*=*formiga*; *audacia*=*audacia*, *malicia*=*malicia*, etc.)

La forma masculina terminada en *cus* y la neutra terminada en *cum* ó *cium* s'han fet catalanas perdentse la *us* ó *um* final, pero escribintse la *c* final *ch* per ser ús ó costum en la llengua (*locus*=*lloch*, *lacus*=*llach*, *stomachus*=*estómach*, *freneticus*=*frenétich*, *porcus*=*porch*, *fiscus*=*fisch*, *fuscus*=*bosch*, *sacrificium*=*sacrifici*, *hospicium*=*hospici*, etc.)

En las paraulas acabadas en *ax*, *ex*, *ix*, *ox*, *ux*, s'ha perdut la flexió *s*, y la *c* s'ha convertit en *s* (*felix*=*felis*, *imperatrix*, *velox*=*velós*, *capax*=*capás*, etc.)

En las paraulas acabadas en *culus* aquesta terminació s'ha sincopat y há produhit la forma *clus*. Cambiada la *us* en *c* há resultat la terminació catalana *cle* en la qual es de notar lo reforçament de la *c* puig al pronunciarse la sílaba *cle* se pronuncia com si escrita estigués per *c* doble y no senzilla (*miraculum*=*mira-clum*=*miracle*; *articulus*=*articlus*=*article*; *sæculum*=*sæclum*=*secle* y també *segle*, etc.) Aquest reforçament lo observém igualment en las terminacions *bilis*,

bulus, *pulus* que al ferse catalanas s'han sincopat com la terminació *culus* (*nobilis*=*noblis*=*noble*; *vocabulum*=*vocablu-m*=*vocable*; *populus*=*poplu-s*=*poble*; etc.)

En las paraulas terminadas en *cellus* la *c* no s'ha cambiat y s'ha perdut la sílaba *us*, y pronunciantse la doble *l*, no com dos *l* com en llatí, sino com *ll* catalana. Aquesta pronunciació es deguda sens dubte a la influencia ortogràfica (*cancellus*=*cancell*; *avicellus*=*auicellu-s*=*auicell*; *cultellus*=*coltell*, etc.)

Las terminacions *culus* y *cellus* son diminutius de la terminació *cus*.

En las paraulas terminadas en *acer* y en *ocer* s'ha verificat la metátesis y cambiat la *c* en *g* (*macer*=*magre*, *socer*=*so-gre*, *acer*=*agre*, etc.)

En las paraulas terminadas en *ascis*, *iscis*, s'ha cambiat la *sc* en la *xex* catalana, aixis com en las en *cis* s'ha cambiat la *c* en *s* (*fascis*=*fex*, *piscis*=*pex*, *dulcis*=*dols*, etc.)

Las observacions que acabém de fer son las reglas per las quals generalment las terminacions llatinas en las quals intervé la lletra *c* s'han fet catalanas, pero hi há algunas particularitats que precisa tractarlas detingudament.

En algunas paraulas acabadas en *ax*, *ex*, etc., la lletra *c* no s'ha cambiat en *s* sino en *u* (*pax*=*pau*, *crux*=*creu*, *nux*=*nou*, *nix*=*neu*, *perdix*=*perdiu*, *imperatrix*=*emperatriu*, etc.) Aquest cambi atesas las lleys fonéticas es irregular, perque lo propi y natural es que l' cambi s' verifique entre las lletres símls y no las dissímils, aixó es, entre vocals, ó entre consonants, y no entre consonants y vocals ó vice-versa. Aquest cambi, no obstant, no es únich, puig trovém a vegadas la lletra *c* devant de dental convertida en *y* ó *i* no solsament en catalá, sino que també en francés y en portugués (*coctus*=*cuyt*=*cuit*; *fructus*=*fruyt*=*fruit*; *lectura*=*lleytura*; *factus*=*feyt*=*feyto*; *lucta*=*lluyta*; *vacuus*=*vuyt*, etc.)

La conversió de la gutural en vocal, ó tal volta millor dit, la caiguda de la gutural y la aparició de una vocal nos la podem explicar recordant la forma mes primera de la paraula, axó es, acudint al sanscrit. En efecte, lo subfixo llatí *ac* que's lo qui servex pera formar aquestas terminacions prové del subfixo sanscrit *a-ka* perduda la vocal final: si ab aquest subfixo en sa forma completa formém las paraulas en *c-s* terminadas, nos resultarà *va-ka*=*vo-c*, *pa-ka*=*pa-c*, etc., y si considerém cayguda la radical nos quedarà *va-a* *pa-a*. Obtingudas las paraulas en aquesta forma basta aplicar las lleys fonéticas de transformació propias y nos resultarán las paraulas *ve-u* *pe-u*, etc. Aquesta explicació podem aplicarla també en los casos en que la lletra *c* s'ha convertit en *i*, aixis com en aquells altres en que la *c* s'ha convertit també en *u*. En *de-cem* per exemple recordém la forma primitiva ó sanscrita *da-ka* en la qual perduda la gutural queda *da-a* y cambiadas las vocals en las suas corresponents nos resulta la paraula catalana *de-u*.

Extranya tal vegada la explicació que acabém de donar al véure que recurrim á formar molt primitivas, y mes que tot la reproducció de aquestas formas, pero tal fet no es nou en la llengua. En efecte, la paraula *medius* que há produhit la catalana *mid-j*=*mit-j* nos recorda la paraula

la sanscrita corresponent que's *madh-as*; aixis com la paraula *monachus* que há produhit la catalana *monjo*, nos recorda la forma grega $\mu\acute{o}\nu\chi\omicron\varsigma$ lo qual nos fá pensar si en las paraulas se complex també lo que observém en la fesomia humana, axó es, que'ls fills se semblan comunament mes a llurs avis que a llurs pares.

La paraula *nox* (=noc-s) qual genitiu es *noct-is*, ha produhit la catalana *nit*, lo qual s'esplica per cayguda de la gutural, putx aixis veyém que succehex en altres casos (*lecticus*=*llit*, *pectum*=*pit*, etc.) La forma catalana *nit* recorda la forma antiga catalana intermedia *notz* en la qual hi há metátesis de la gutural y la dental, y suavisació de la gutural. Los antichs ab mes rahó etimológica que nosaltres representavan la *c* suavisada per *ç* y no per *s* distingint aixis las paraulas que en llatí s'escrivian en *c* de las que escrites estavan en *s* (*feliç*, *capaç*, *calç*, etc.) Igual escriptura usavan en las paraulas en *cia* terminadas, que al passar al catalá suavisavan la *c* y no conservavan entera la forma llatina (*uncia*=*unça*=*unsa*; *tercia*=*terça*=*tersa*; *forcia*=*força*=*forsa*; y també en *brachium*=*braç*=*brás*).

II.

La lletra *ç* anomenada cedilla tal vegada representa en catalá formas parecudas a las gregas η , φ , anomenadas ita ú omega ab yota subscriptas. Dihém axó recordant que la suavisació de la gutural deguda es a la influencia de la vocal paladial *i* y perque hi há una lletra en la llengua catalana que considerarse's pot com a símil de la *ç*. Tal es la lletra *ny*. Los llatins no la tenian y no obstant es filla d'ells per la influencia exercida per la vocal paladial suavisant la líquida *n*. *Hispania*=*Espan-ya*; *castanea*=*castan-ya*; *balneum*=*ban-y*; *verecundia*=*verecunia*=*vergon-ya*; etc.) pero com no hi há en la llengua catalana signe propi pera marcar aquest fet, per tal motiu veyém la vocal al costat de la consonant y no a dessota.

Las terminacions *aticus* y *eticus* han passat al catalá convertintse en *atge*, *etje*. La transformació de la terminació *aticus* podem explicarla de dugas maneres: 1.ª—En la etat mitjana dita terminació se convertí a vegadas en la terminació *ag-i-u-s*, y com que la final *u-s* se fá catalana perdentse la flexió y cambiantse la *u* en *e*, resulta d'aquí que cayguda ademés la *i* vocal de lligament, dita terminació *ag-i-u-s* se convertex en *ag-e* en qual terminació, al modo de lo que observat havém en las terminacions sincopadas *culus*, *pulus*, *bilis* s'ha reforçat la gutural, y se pronuncia com si escrita estigués ab doble gutural ó ab dental y gutural (*herbaticum*=*herbagium*=*herbage*, que's pronuncia y escriu *herbatge*; *viaticum*=*viagium*=*viatge*; *linguaticum*=*linguagium*=*llenguatge*; etc.) Aquest fet del reforçament es molt digne de consideració per la rahó de que en alguns casos está marcat en la escriptura y en altres no, lo qual há produhit dubte. Tal succehex per exemple ab la paraula *secle*. En efecte, se dupta si s'ha d'escriure ab *c* ó ab *g* y si ab doble *c* ó ab doble *g*. Recordant las reglas etimológicas pot escriurarse *secle* y *segle*, si bé la forma mes propia sembla que es la primera perque trovém la lletra *c* conservada y no cambiada en *g* en las combinacions *cla*,

cle, cli, clo, clu, axis en la llengua catalana com també en las demás llengües neo-llatinas. No la deurém escriure ab doble *c* perque si *articulus* há produhit la paraula catalana *article* que pronunciém com si escrita estigués *articcle*, la paraula *secle* que prové de la llatina *saeculum* y que s' há subjectat en la sua formació á idénticas lleys, há d' escriurere *secle* y no *secle* ó *seggle* com volen alguns. ¿Podrá escriurere *sicle* com avuy pronunciém per influencia castellana? Se pot perque es lley en la llengua lo cambi de la *æ* en *i* catalana, pero es mes propia la forma *secle* perque es la mes antigament usada y la mes acostada á la pronunciació llatina.

2.ª—La terminació *aticus* podém considerarla també procedent de la conversió de la gutural sorda *c* en la gutural sonora *g* perduda la *i* vocal de lligament y cambiada la sílaba *u-s* en *e* en la forma avans explicada (*herbat-i-cu-s=herbat-g-us=herbat-ge*; *viat-i-c-u-s=viatg-u-s=viat-g-e*; etc.)

La terminació *eticus* per escriurese en catalá *etje* no podém considerarla de igual procedencia que la terminació *aticus*. Pera aplicarla havém de recordar que la vocal paladial llatina *i* se convertia molt fácilment despres de dental en la consonant paladial *y*, y com que aquesta lletra ha passat al catalá convertintse en la fricativa paladial *j*, per tal rahó la terminació *eticus* la trovém escrita, perduda la gutural, en *etje* y no en *atge* (*hereticus=heretjus=heretje*; *medi-c-u-s=medj-u-s=medj-e*; etc.) Aquesta transformació de la *i* vocal en *y* ó *j* consonant la trovém en altres paraulas fins en principi de dicció (*medi-u-s=medj-u-s=medj-e*; *gaudi-u-m=gaudj-u-m=gotá=gotj*; *diurn-u-s=djurn-u-s=jorn*; etc.)

Algunas de las paraulas terminadas en *culus* no han seguit la regla á dalt indicada, sino que han assimilat la gutural á la líquida convertint en líquida la gutural (*apicula=apicla=abella*; *auricula=auricla=aurella*; *cuniculus=cuniclus=cunill*; *vermiculus=vermiclus=vermell*; *oculus=oclus=ull*; etc.)

La lletra *c* en combinació ab la *s* (*sc* ó *cs*) sens dubte per influencia de la sibilant la trovém algunas vegadas conservada, mes altres convertida en la *x* ó *xex* catalana (*discipulus=dexeble*; *crescere=crexer*; *cognoscere=conexer*; *piscis=pex*; *coxa=cuxa*; *bruxa=bruxa*; *examen=exam*, etc. y *sexus=sexo* que 's profiuncia *sec-so*; *complexus=complexo* que n pronuncia *complec-so*; *musca=mosca*; *'sscus=fisch*, etc.)

Tal es lo que l' análisis nos dona sobre la gutural sorda *c*. Per lo que n' acabém de manifestar, compéndrese 's pot la utilitat é importancia del estudi etimològich ó derivatiu y al mateix temps la necessitat de que pera major coneixement de la ortografia catalana se fassa lo mes prompte un estudi de las lletres llatinas per l' estil del que en lo present treball acabém de fer de la gutural *c*.

C. y F.

RECORT Á PARREÑO.

Poesia llegida en lo teatre Catalá per lo senyor Fontova.

En lo trist y fatal dia
qu' en Parreño se moria,

vaig tení un somni tan grat,
que voldria l' escoltessi
y ab franquesa 'm responguéssi
si no sembla realitat.

Nous ne puch doná una ideya,
Pero 'm vá semblar que veyá
un jardí del altre mon;
y allí, un sacerdot hi habia
qu' al llavi un sonrís tenia
y la noblesa en lo front.

Pensatiu se passejaba,
quant vá adonarse qu' entraba
un nou habitant, allá.
—¡Parreño!—¡Mossen García!
van esclamá ab alegría
los dos, y 's van abressá.

—So 'l que us deu sa fama bona,
so 'l *Rector* de Vallfogona,—
lo bon sacerdot digué:
—y pues sou altre García,
sempre junts desd' aquet dia
vostra ditxa partiré.

No anyoréu per res la vida,
tot es fum, tot es mentida:
se veu tart, pero aixís es.
Aquí, bona fé 'ns rodeja;
allí, ja ho déyan: «Enveja,
no mes qu' enveja y res més.»

Vos sou qui per mí parlabau,
vos sou lo qui 'm retratabau,
qui á mí 's vá identificá.
¡Parreño!—¡Vicens García!
van esclamá ab alegría
y 's varen torná á abressá.

En lo trist y fatal dia
qu' en Parreño se moria,
vaig tení aquet somni grat.
Diguen are sense empenyo,
fent justicia á n' en Parreño,
si no sembla realitat.

JUAN MOLAS Y CASAS.

LO MAR.

Las onas de l' mar altiu
la sorrenca platja besan,
afegintni cada jorn
nòus grans que sas aigües llensan;
mentres que á l' aspre rocam
ne colpeixen ab feresa
esmicantne ab los seus colps
las rocas mes gegantescas.

Lo poble n' es com lo mar:
generós quant se li deixa
lliure d' estorbs lo camí;
fer al trovar resistencia.

CELS GOMIS.

Noticias de Barcelona

SOCIETAT HIGIÉNICA EN PROJECTE.—Segons un colega, ahir se degué celebrar en lo despaig del govern civil una reunió per tractar de crear una societat higiénica espanyola.

Es mes fácil que la societat se formi que no pas que hi hagi higiene en Espanya.

INSECTES EN LA TARONJA.—S' en ha descubert un en la pela de tan rich fruit que, segons personas entesas, pot ocasionar graves conseqüencias als que 'l menjin.

SUICIDIS.—En poch temps han tingut lloch dos suicidis en la ciutat de Figueras. Fá tot just una setmana que una dona se vá penjar perque son marit, segons se digué, s' habia jugat los diners destinats al pago d' un deute, y fá dos dias se destrossá lo cervell un practicant d' una farmacia, jove apreciable per son caràcter y bona educació, perque la noya de qui estava enamorat li doná carbassa.

MARTIROLOGI DEL TREBALL.—Lo desgraciat operari que avans d' ahir morí enterat en las obras del carrer de Pelayo, se deya D. Miguel Ferrer, era fill de Lleyda, tenia 29 anys d' edat y era casat, habent deixat á sa infortunada esposa y una criatura.

EXERCICI DE BOMBERS.—Lo cos de bombers maniobrará 'l diumenje vinent, en la plassa del ex-Palau, ab las bombas de vapor y prenent per objectiu lo frontis de l' Aduana.

En l' expressat dia estrenarán los bombers los nous cascos que l' Ajuntament ha manat confeccionar.

FURT.—Fá poch dias que un home se presentá en la casa d' un marmolista del carrer del Concell de Cent, duhent un olla com la que portan los pintors, y demaná la clau del terrat y una escala pera treure unas vidrieras y repintarlas. Entregá las claus lo marmolista y sortí l' home, tragué las vidrieras y las pujá al terrat. Al cap de llarga estona lo marmolista veyent que 'l pintor no tornava las claus feu pujar al terrat á un de sos dependents y aquet trová la porta oberta, vejé l' escala y 'l bastiment de las vidrieras mes lo suposat pintor havia desaparecut ab los vidres que devian valer unas 30 pessetas.

«EL CORREO CATALAN» DENUNCIAT.—Lo nostre colega local *El Correo Catalan* ha sigut denunciat per l' article publicat en son número d' ahir titulat «Carta canta.»

Ho sentim.

CASA DE SOCORRO.—Ahir fou aussiliat en la casa de socorro del districte quart un noy que havent sigut atropellat per un caball presentava una forta contusió en lo cap.

MÁQUINAS SEGADORAS.—Fa poch dias han arribat á l' Ampurdá trenta segadoras del sistema Champion, resultant que passarán de cinquanta las que funcionarán aquest istiu en aquella progresiva comarca, en la qual fa temps fan tambéus dels rasclas ab rodas y de molts altres instruments moderns qu' abaratan los productes.

DUAS COMPANYÍAS CATALANAS.—Han dit al *Diario de Barcelona* que l' empresa del teatre Romea té 'l projecte de formar per l' any vinent duas companyías dramáticas catalanas, una de las quals actuaría en lo teatro Principal.

Lo que nosaltres hem traslluhit es que realment se formarán dos quadros de companyía en lo teatro Romea, mes ab l' idea de funcionar exclusivament en aquet teatro, á qual objecte no 's contractará companyía castellana, sino que 's donarán cada dia representacions en catalá.

Respecte al teatro Principal hem sentit á dir que la empresa nova está en tractes ab la companyía també catalana que di-

rigeix lo senyor Tutau y de la que forma part la senyora Mena.

De modo que si semblants notícias se confirman, l'any vinent actuarán en los teatros de Barcelona, tres companyias catalanas.

AMORTISACIÓ DE LA CALDERILLA.—En la sucursal del Banch d' Espanya continuarà avuy lo pago dels bitllets de calderilla catalana qu' han sigut presentats en la Comissió de comprobació, segons facturas números 181 á 196 inclusivus.

INFORMALITAT.—Cridat per l' anunci qu' avans d' ahir insertá lo *Diario de Barcelona*, procedent del bisbat, un suscriptor del nostre DIARI se personá ahir á las nou del matí, ó siga á l' hora en que s' havia anunciat que s' obriria l' oficina, á casa 'l senyor bisbe per adquirir una habitació en Montserrat durant los dias en que s' han de celebrar las próximas festas del «Milenari» Allí li fou contestat que ja no 'n quedava cap per vendre; que sols ne quedavan algunas que no 'ls hi podian donar á ell perque ja estaban compromesas ab anticipació.

¿Es formal anunciar en un periódich la venda de las habitaciones y no tenirne una sola per despatxar á l' hora d' obertura de l' oficina? Nosaltres, fins are, sols haviam vist qu' aixó succehia en algun teatro, y encara tenint l' atenció ab lo públich, quan las localitats han passat á mans dels revenedors, d' avisar per medi d' un cartell qu' es inútil pendre 's la molestia d' anarne á buscar. Si las habitaciones estaban compromesas anticipadamente ¿á qué l' anunci? Valia mes dir francament que la festa no 's feya pe'l públich, sino per un cert número de privilegiats. ¿Perqué aquestos compares y comares? ¿Perqué devian reservarse las pocas que quedavan pera alguns favorecuts ab perjudici dels qui acudiren ab antelació á las oficinas?

Creyéim molt justa la queixa del nostre suscriptor y per aixó denunciém aquesta falta de formalitat.

SARSUELA NOVA.—Per encàrrech del intelligent empressari D. Ignasi Elías, han escrit los Srs. Campmany y Molas, autors *De la terra al sol*, un altre sarsuela en tres actes, titulada *Lo secret dels sabís*, qual música també corre á càrrech del mestre Manent. Segons notícias, la nova obra no será de tant espectacle com la del any passat, puig disposa la empresa del Tívoli d' altres obras d' aparato, pero sabem que lo Sr. Soler y Rovirosa pintarà pera aquella algunas decoracions y 's confeccionarà un luxós vestuari, com s' está fent pera *El sitio de Zaragoza*, del senyor Caballero, y *rumami-Rumamá*, del Sr. Coll y Britapaja, obras que s' estrenarán en lo teatro del Tívoli, restaurat completament.

PRIMER PREMI.—Las 4.000 pessetas corresponents al primer premi de la rifa dels Empedrats, han tocat á un empleat en la maquinaria del gran teatro del Liceo, que no gosa de salut.

Celebrarém que 'ls metjes y 'ls apotecaris no las hi fassen gastar totas.

BENEFICI EN L' OLIMPO.—Passat demá dissapte tindra lloch en lo teatro del Olimpo, á benefici dels senyors Pallardó y Muela, actors de la societat «Tirso de Molina», una escullida funció, de la que formarán part lo drama d' en Soler, *Lo*

plor de la madastra y un wals titulat *Mefistófeles*, que será executat per l' orquesta que dirigeix D. Romualdo Zubielqui.

AGRAHIMENT.—La junta organísadora de la funció dada en lo teatro del Circo pe 'ls puigcerdanesos, nos encarrega fem públich que queda agraída á todas las personas que 's dignaren honrarla ab sa asistencia ó que contribuiren al bon éxit de la funció.

Nos encarrega aixís mateix que fem saber que 'ls crescuts gastos del espectacle han impedit que quedessin beneficis per contribuir al monument que 's va á alzar al salvador de Puigcerdá, D. Joseph Cabrinetti.

Cumplim ab gust los encàrrechs.

COSAS DE MADRIT.—Durant lo mes de juliol próxim passat se feren en l' Escola general d' Agricultura probas de las maquinas segadoras y iligadoras, y encara la Direcció general d' Agricultura no ha imprés la Memoria referent á dit concurs que ha presentat lo jurat; pero, segons la *Gaceta Agricola*, aixó tindrà lloch en breu. ¡Donchs que esperin un xich mes! Lo qui per la opinió del jurat volgués regirse, ja no podria ferho segons á quals máquinas dongués la preferencia, puig que si haguessin de venir dels Estats-Units li arribarian després de la sega. A Madrit sols se va depresa en una cosa: en cobrar la nómina.

DETINGUDA.—Moltíssima era la gent qu' ahir á la una estava deturada en lo carrer de Sant Pau y devant de un cafetí que hi ha al entrar en la Rambla. Sembla que devian esperar que sortissen d' aquella casa alguns subjectes á qui los mossos de l' esquadra havian sorprés jugant á jochs prohibits. Efectivament, al cap de poca estona sortiren alguns mossos de l' esquadra, guardias civils y policia custodiand á uns 22 ó mes individuos lligats tots; alguns d' ells amanillats.

Tots los jugadors foren portats al Govern civil.

Aplaudim molt que 's persegueixi 'l joch y que no 's tingui cap mena de consideració als que l' arman ó s' hi dedican, pero sempre reprobarem que s' emplehin medis innecessaris, com los de lligar ó emmanillar als detinguts, quan es impossible que s' escapin anant per carrers de Barcelona y podent la forsa publica ser en número suficient per portarlos ab tota seguretat.

¿Quina idea formarán de la nostra cultura los estranjeros que veieren l' espectacle de que 'ns queixem? ¿Com se conduhiria á assessins ó lladres de cami ral, si de tal manera 's condueix á jugadors, als qui las nostras lleys imposan penas insignificants? ¿No sabrém may trobar lo just medi entre la impunitat y l' arbitrarietat?

Are falta veure si se 'ls aplicarà la pena, que es l' únich que debia haberse fet.

PREGUNTAS.—¿Es cert que nostre Ajuntament está buscant dos taquígrafos pera que copihin las sessions que 'ls dimars tenen lloch en lo Consistori?

¿Es cert que aquestas notas taquígraficas se publicarán íntegras en fullas sueltas y 's repartirán al públich?

¿Es cert que se ha pres aquesta determinació en vista de que á certs regidors no 'ls hi es possible donar la privativa que 's volia dar al *Diari de Avisos* que havia de publicar lo Sr. Mobellan?

TREBALL HISTÓRICH.—Lo capitá d' infanteria D. Joseph Seguí y Rodriguez ha publicat un arbre cronològich dels reys d' Espanya y Portugal, que pot ser de molta utilitat per aquells que 's dedican á n' aquesta classe d' estudis, puig que reuneix la qualitat principal que deuen presentar aquets treballs: la claretat.

Tres láminas componen l' arbre cronològich. La primera es una ramificació dels estats, seguint lo mateix ordre de la carta geográfica, servint d' introducció al estudi de las dos que segueixen, que son las que desarrollan las ramificacions de las monarquias hispano-lusitanas.

En las diferents cronologias se troban consignadas las divergencias dels principals historiadors.

SUICIDI.—Ahir se suicidá una dona en un quint pis del carrer de Carders. Per ordre del jutje lo cadavre fou portat al Hospital.

FERRO-CARRIL DIRECTE DE BARCELONA Á MADRIT.—Molt prompte sortirà d' aquesta ciutat lo numerós personal, compost de 300 individuos, dividits en onze seccions, qu' ha de portar á cap ab molta velocitat, segons se diu, los estudis del ferro-carril directe de Barcelona á Madrit.

BROMETAS DEL VENT.—Lo vent que durant la nit d' avans d' ahir se feu sentir tant y tant en Barcelona, nos feu saber que la paret de mahons que senyalaba un solar del carrer del Carme no estava feta com las disposicions de bon govern disposan. Nos sembla haber sentit certas veus sobre si l' Ajuntament te algun encarregat de vigilar las obras que 's fassin y de denunciar las que estigan en oposició á lo manat; mes no deu ser veritat. En cambi ho es que 'ls barcelonins están exposats á que, aixis que 'l vent bufi mes fort que de costum, nos caigui á sobre una paret quan no una casa.

Lo mateix vent tirá á terra lo pal del carrer de Dou que aguantaba 'l lleterero que contenia 'l nom del citat carrer. Si 'l pal caigut se torna á colocar, proposém que 'l rétol que se li colouqui diga aixis: «Carrer de Dou (quan no fa vent.)»

MOVIMENT CIENTIFICH Y ARTISTICH.

ATENEO BARCELONÉS.—Aquest centro donará, probablement lo dia 14 ó 15 del present, l' anunciada vetllada necrològica en honor del malaguanyat artista Sr. Gomez. En ella lo pintor Sr. Masriera (D. Joseph) llegirà un treball crítich-biogràfich degut á sa ploma; lo Sr. Vidiella executarà al piano una pessa musical composta espressament per aquest dia per lo compositor Sr. Rodriguez de Alcántara, com ja diguerem dias passats, y lo escriptor D. Joseph Ixart llegirà una de sas poesias adecuada á la citada vetllada.

Además se collocará á la galeria de socis ilustres lo retrato de dit artista, degut al pinzell de un dels deixebles mes aprofitats del Sr. Gomez.

«LA RENAIKNSA.»—L' últim número de la excelent revista catalana «La Renaixensa» publica escullits treballs en prosa y bellas poesias de distingits conreadors de la parla catalana. Lo primer article 's titola «Lo perfil d' un Cessar» y es un estudi perfectament bosquejat de Napoleon primer, degut á la ploma d' un distingit oficial d' exercit que amaga son nom firmant ab tres asteriscos. Es també digne de notarse un curt é intencionat article titolat «Una parella.»

OBRA NOVA.—S' ha publicat ja lo volum que conté los apuntes geològichs, d' historia

natural y d' arqueologia, fets per D. Francisco Martorell y Peña en sos viatjes. Lo text comensa per los treballs llegits en las vetlladas necrológicas que per honrar la memoria del eminent patrici celebraren l' Associació d' excursions catalana y l' Ateneo Barcelonés.

En lo text hi van intercalats una bona col·lecció de dibuixos.

ATENEU LLIBRE DE CATALUNYA.—Avuy á dos quarts de nou del vespre, en lo Ateneu llibre de Catalunya D. Manel Escudé y Bartolí continuarán desarrollant lo tema: «Armonias del univers.»

La sessió será pública.

SERVEY METEOROLÓGICH

(Especial del DIARI CATALA.)

Observacions del dia 7 de Abril 1880.

OBSERVACIONS.	Màxima.	Mínima.	Mitja.	Diferen. ^a
Temp. á l' omb. Id. al aire-llibre	17.9 32°1	9.2 4.8	13.5 18.2	8°7 27.8
(Horas)	9 mati.	12 dia.	3 tarde.	mitja.
Tensió vapor. Estat Higromét. Actinometre.	12m6 52.6 74g2	13m1 43.1 88g7	9m2 47°2 62g2	11m9 47°6 73g3
(Horas.)	9 m.	12 dia.	3 tarde.	6 tarde.
Núvols. Forma. Direc. Estat del cel.	Cum Cir. W a y b Molt clar	Cum Cir W a y b Mol. clar.	Cum Cir W a y b Algo clar	Cum Cir W a y b Algo clar
(Horas.)	9 m.	12 dia.	3 tarde.	9 nit.
Vent. Direcció. Forsa.	ENE Algo-fort	E Moderat.	E Moderat.	E fluix.
Baróm á 0°yn/m	755m0	755m4	756m3	758m1
Evaporació total Altura de pluja.	á l' ombra = 3m2 á 9h. n. = 0m00	al aire-llibre = falta mar. 6h t. = 2.		

Com ahir creyam probable, ha pedregat ab gran intensitat en lo Panadés (végis la noticia que segueix) y en lo Vallés. En Perpinyá descarregá fa poch, una tromba d' aygua y pedra. Ha pedregat, encara que poch, en Girona. Borrascas en Valencia y Tarragona. Tempestats en Provensa (Fransa.)

Nos escriuhen:

VILAFRANCA 2 Abril.

A las 2 de la tarde, ha caigut sobre la vila, una forta pedregada acompanyada de trons y freqüents llamps. Los granisos tenian lo tamany de una avellana.

La tempestat ha durat prop d' un quart d' hora seguint la direcció NW á SE; despues ha bufat un fort vent que ha serenat lo cel.

Lo vent que ahir bufá y que ha continuat durant la nit ha causat regulars desperfectes en Sabadell y alguns en aquesta ciutat.

Probabilitats. — Temps clar, vent moderat. Núvols arrodonits. Aument de temperatura.

BUTLLETÍ ASTRONÓMICH

(per I. Martí y Turró.) 8 Abril 1880.

CONJUNCIÓ DE LA LLUNA Y DE SATURNO AB LO SOL.—256.—Avuy á las 5h de la matina, lo planeta Saturno estarà en conjunció geocéntrica ab lo Sol, situats abdos en la constel·lació de Piscis y signe de Aries, passant aquell á uns 2° al Sud ó dessota lo Sol.

Demá á las 3h 16m de la tarde, la Lluna estarà en conjunció ab lo Sol «Lluna nova», y situada en la constel·lació y signe antedits.

—Avans d' ahir dia 6, se observá lo Sol á las 3h 02m de la tarde, vejents un grupo de tres tacs rodons, al quart quadrant, de las qu' duas eran mes grossetas y mes arrodonidas que l' altre.

—Las següents estrelles variables, arribarán á la mínima grandor;

Eta Aquilæ. á 2h matí. . . 4,7
U Coronæ. á 5h id. . . . 8,8
R Sagittæ. á 6h tarde. . . 10,1
Lambda Tauri. á 10h id. . . 4,2
Arribarán á la máxima grandor, la següent;
T Sagittarium. á 6h tarde. . . 7,8

SOL ix á 5:32 se pon, á 6:33.
LLUNA: ix á 6:04 matinada.—á pon 4:35 tarde del 9

Secció de Varietats

Altra expedició al Africa.—Se'n prepara una que sortirà de Bélgica, y que será comercial mes que científica. Mr. Gillis y l' enginyer Mr. Geoffroy, se proposan establir una gran estació comercial en lo Congo, baix la protecció de la «Associació internacional africana.» Mr. Gillis ha ja residit sis anys en la Guinea del Nort, com director d' una factoria, y coneix perfectament lo pais y l' llenguatge y costums de sos habitants.

Secció de Fondo

Anemia.—Los síntomas d' anémia en la situació que actualment está fabricant desde Madrit la felicitat d' Espanya, se van manifestant cada dia mes.

Diu un telégrama d' *El Diluvio* d' ahir:

«En lo Congrès hi ha gran desanimació, habent sigut precis enviar carruatjes en busca de las personas qu' habian presentat esmenas á varios articles dels pressupostos de Cuba qual debat continua.»

Y diu un telégrama del *Diario de Barcelona*:

«Lo senyor Seoane ha demanat que's contés lo número de senadors y no habenthi 'ls suficients s' ha aixecat la sessió.....»

L' anémia es una malaltia que fa de molt mal curar y que la major part de las vegadas no té pas remey ab tot y l's preparats de ferro y de calcs qu' are s' estilan.

A n' aquest pas lo millor dia sentirem á dir que'n Cánovas s' ha espantat y qu' ha cridat consulta.

Correspondencias

DEL DIARI CATALA.

Madrid 6 de Abril.

Continuant en lo Congrès la discussió dels pressupostos de Cuba, despues de presentadas y apoyadas per Martinez Campos (D. Miguel) algunas esmenas relatives al Banch hispano-colonial, n' ha poyat una lo senyor Perez Villanueva, reduhida á que's paguin los alcanecs als llicenciats que no hagin negociat los abonars que tenen contra la caixa d' Ultramar. S' ha lamentat en frases énergicas de que 's dirigeixin tants elogis al soldats de Cuba per sos sufriments en una guerra contra 'l clima y tota classe d' elements, mentres se segueix una conducta tan estranya, no consignant la mes petita cantitat per pagar als llicenciats lo que se l's prometé.

Referintse á lo que havia dit lo senyor La Iglesia de que cap contracte s' havia estipulat ab los soldats, lo senyor Villanueva li digué ab molta eloqüencia que aquell contracte havia sigut sellat ab sang. Y mentres tantas consideracions se tenen als negociants, que no han prestat son diner per patriotisme, se tancan las caixas y 's defraudan las esperansas d' infinitat de familias que confiaban cobrar lo que guanyaren esposant sa vida y derramant sa sang. Considera com una falta gran no pagar las cantitats que tenen depositadas en las caixas dels batallons. Nega també que

deguin preferirse 'ls credits del Banch y altres als dels llicenciats; puig que la major part dels últims son anteriors als primers, y encara que no ho fossen per la fetxa, ho serian per la naturallesa.

Fernandez Cadórniga, al replicar y després d' un calorós elogi als soldats, digué que no se 'ls pot pagar, per haberhi altras necessitats á que atendre. De segú que si 'ls húsars cobressen ab menos puntualitat sos serveys, no estarian tan mansos com ara; ja que tots tenen lo patriotisme en lo ventre.

En resúmen; demanada votació nominal, la esmena ha sigut retxassada per 69 vots contra 54, habenthi faltat casi tots los diputats demócratas. Aquestos son sempre oportuns. Avuy podian haver prestat un bon servey decidint la votació á favor dels llicenciats espargits per tota Espanya. Molts d' ells sols serveixen per pronunciar discursos, que son com los anuncis del doctor Garrido, ó per votar viudetats com la de la viuda del senyor Ulloa. Sembla que no venen sino per servir d' escambell á Cánovas.

Ha surtit ja 'l manifest democrátich; lo mes important que diu es lo relatiu á Ultramar; puig manifesta que vol la *assimilació* de Cuba per arribar á la *autonomia*. Lo nou partit ha mort ab la publicació del manifest; aixis se creu generalment.

X. DE X.

Noticias de Catalunya

REUS, 7.—Lo passat diumenje, en Montblanch, per un comerciant foren llansadas en un barranch varias botas de ví fuxinat, que un carreter li havia portat.

—Ahir comensaren á repartirse á domicili de las personas que poden ferho, invitantlas á pendre accions pera la construcció del nou teatro que 's tracta de aixecar en la plassa de la Revolució. Las accions que 's crean son doscentas per valor de doscents duros cada una. S' ignora en aquest moment las condicions ab que 's tracta de portar á cap obra tan important. L' empresa de tots modos no pot esser mes patriótica y es de presumir que las personas invitadas coadjuvarán á la realisació d' aquest edifici. Puig honrantse aixis ells mateixos contribuirán al major enaltiment de nostra ciutat.

Secció Oficial.

CONSISTORI DELS JOCHS FLORALS DE BARCELONA.

LLISTA de las composicions rebudes en aquesta Secretaria fins al dia d' avuy.

(CONTINUACIÓ.)

- 126. Santas Creu.—*Afront y gloria*.—127. Fam y fret!...—*O Deu es crudel, ó l' món—será sens dupte 'l crudel!*—128. Lo Renaixement catalá.—*Avant!*—129. Plany d' un poeta.—*Voldria 'l premi festiu!*—130. Aubada.—*Amor*.—131. Lo Castell d' Ampuryá.—*Monografia.—Ets tu, feréstech héroe—d' atlética figura?*—A. BLANCH.—132. La branca morta.—*Nuestras vidas son son los rios—que van á dar en la mar,—que es el morir*.—JORGE MANRIQUE.—133. Las vetllas de ca 'l cerer.—*Santa nit!*—134. Carta.—*Vivir con leones y con dragones—es mas pasadero que hacer vida—con la mujer que es malvada*.—ECCLE. cap. 26.—135. Lo salt de la reyna mora. *Encara veureu las petjadas del cavall*.—136. Consells.—*Tal com raja*.—137. Sospresa, pena y consol.—*Amor et virtus*.—138. Judit de Welp.—*Tragedia*.—139. Lo Comte Joire.—*Balada*.—140. Himne Universal.—*Sin Beatriz no hubiese existido un Dante; ni sin Laura un Petrarca*.—141. Lo picapoll.—*Es lo rahim mes dol*.—142. Lo Ter.—*Patria!*—143. La Diosa Aurora.—*Patria, fé y amor*.—144. L' últim plany del Cónsol.—*Quin jorn avuy! Quin jorn de tristas novas*.—V. BALAGUER.—145. Lo Retaula.—

Fidelitat.—146. Cansó de la terra.—*Lo cor se 'm nua—y ¡ay! vull plorar.*—CLAVÉ.—147. Tot sol.—*Afany.*—148. A. MONTERRAT.—*Ab gayta y tamborino—y ab brancas á las mans...*—V. BALAGUER.—149. L' Habana.—*No es or tot lo que llú.*—150. La torre dels Escipions.—*Ille terrarum mihi præter omnes.*—HORACI *lib. II od. IV.*—151. Las barretinas.—*Honradas sempre.*—152. Historia d' un manuscrit.—Novela.—*Ask what is human life—the sage replies.*—WILLIAM COWPER.—153. Los sufriments de Félix.—Novela.—*...é viu que per lo vel de cega passió la noticia del loch on era é la conecensa del be é de la veritat continuament al meu juhny èren stades cobertes...*—FRANCESCH CARROC.—154. Eva.—*Et clamor meus ad te veniat.*—155. La familia del Mas dels Salsers.—Novela.—*Amor de mare,—tot lo demés es aire.*—156. Joven-tut perduda.—*Vull ovirar la caseta—hont lo sol may s' hi ponía.*—157. A una mare en la mort de sa filla.—*La 'm vaig mirar bella estona—y may me 'n cansaría!..*

(Seguirá.)

Barcelona 1 de Abril de 1880.—P. A. del C.—Lo Secretari, FRANCESCH MATHEU.

ATENEIO BARCELONÉS.

Aquesta nit, á dos de nou, celebrarà sessió las seccions reunidas pera discutir lo tema sobre la «Reforma interior de Barcelona». Continuará en l'ús de la paraula lo senyor don Agusti Ferrer, usantla després pera rectificar, los senyors Dan-yans, Villar y Felip.

Barcelona 8 de Abril 1880.—Lo Secretari general, Ricard Esteve.

ADMINISTRACIÓ PRINCIPAL DE CORREUS DE BARCELONA

Llista de las cartas, impresos y mostrars detingudas en aquesta administració principal per falta de franqueig, en lo dia d' ahir.

Don Joseph Alegret, Barcelona.—J. E., idem.—J. Prats, id.—Isidoro Marquez, id.—Maria Simon idem.—Pelayo Montoya, Madrid.—Benito Perdigon, id.—Joan Enrique, Valencia.—Angeles Morellan, Comillas.—Paris Borrás, Orense.—Ramon Graell, Cienfuegos.—Joseph Rena, Peira.—Emili Cermado, Barcelona.—Iaidro Xecart, id.—Félix Maristani, id.—Gaston Jacob, id.—Serafina Corbero, Ibora.—Joan Rombau, Mataró.

Barcelona 5 de Abril de 1880—Lo administrador principal, Lluís M. Zavaleta.

DEFUNCIONS

desde las 12 del 6 á las 12 del 7 de Abril.

Casats, 4.—Viudos, 0.—Solters, 2.—Noys, 2.—Abortos, 1.—Casadas, 1.—Viudas, 0.—Solteras 1.—Noyas, 4.

NAIXEMENTS

Varons 18 Donas 14

Secció Comercial

COMPANYIA DELS FERRO-CARRILS DE TARRAGONA Á BARCELONA Y FRANSA.

Relació de las expedicions despatxadas en Port-Bou ab destino á Barcelona, lo dia 7 de Abril de 1880.

Burdeus, ostras á Pech.—Paris, formatjes á Martinogle.—Perpiñan, dogas á F. Bundo.—Dar, essencia de trementina á Delamare.—Perpiñan, adops á Agustí Martin.—Argeles, cercols á Salvador Boscos.—Ginebra, Productes químichs á Ricard Isco.—Is. Surtille, vi á B. Blonis.—Vichi, licors á C. Blay.—Burdeus, aiguarent á Garrigues Geiger.—Augouleme, paper á Monròs y Simó.—Cognach, aiguarent á Balanzuelo y com-

panyia.—Id. id. á Curido:—Paris, teixits á Soldevila y companyia.—Cette, id. y altres á Boubal y companyia.—Paris, impresos á Simó y Gorgot.—Ginebra, cotonadas a fills de Martí.—Id. idem á Joseph Farnés.—Paris, paper á Francisco Comerma.—Lyon, seda á Joseph Faura.—Ginebra, vidrieria á Demetrió Solá.

PORT DE BARCELONA

Embarcacions entradas en lo dia de ahir

De Pernambuco y Vigo, bergantí-goleta Baron, ab cotó.

De Almería, llaud Antonieta, ab suro.
De Motril llaud Cristobal Colon ab efectes.
De Málaga pailebot San José ab efectes.
De Liverpool y Cádiz vapor Aurrea ab efectes.
De Mayaguez bergantí goleta Bruja ab efectes.
Ademés 5 barcos menors ab efectes.

Despatxadas

Pera Malta, polacra italiana L'Unione, en lastre.
Id. Cartagena, bergantí goleta id. L' Angelico, en lastre.

Id. Portvendres, polacra-goleta francesa Nouveau, ab efectes.

Id. Cette, vapor Adela, ab efectes.

Id. Marsella, vapor alemany Palermo, ab efectes.

Id. Tarragona, vapor Minerva ab efectes.

Ademés 2 barcos menors ab efectes y lastre.

Sortidas del 7.

Pera Tarragona vapor inglés Minerva.

Id. Marsella vapor alemá Palermo.

Id. Cette vapor francés Adela.

Id. Marsella vapor inglés Miemen.

Id. Maho vapor Puerto Mahon.

TELÉGRAMAS COMERCIALS.

Liverpool 6 de Abril de 1880.

Ventas de cotó, 20000 balas en 2 dias.

Avuy á entregar fluix.

Ahir americá alsa 1116 1132.

Nova-York 5.

Cotó 12 718 oro.

Arribos, 15000 balas en 3 dias.

CAMBIS CORRENTS

DONATS PER LA JUNTA DE GOVERN DEL COLLEGI DE CORREDORS REALS DE COMERS DE LA PLASSA DE BARCELONA LO DIA 7 DE ABRIL DE 1880.

Lóndres, 90 d. fetxa, 49' per 5 ptas.

Paris, 8 d. vista, 5'11 p. per 5 ptas.

Marsella, 8 d. vista, 5'11 p. per 5 ptas.

8 DIAS VISTA.		8 DIAS VISTA	
Albacete.	2 1 dany.	Málaga.. . . .	378 dany.
Alcoy.	172 »	Madrid.. . . .	378 »
Alicant.	378 »	Murcia.. . . .	172 »
Almería.	172 »	Orense.. . . .	1 378 »
Badajos.	578 »	Oviedo.. . . .	374 »
Bilbau.	578 »	Palma.	374 »
Búrgos.. . . .	1 »	Palencia.. . . .	374 »
Cádiz.	378 »	Pamplona.. . . .	374 »
Cartagena.	378 »	Reus.	178 »
Castelló.	374 »	Salamanca.	1 »
Córdoba.	378 »	San Sebastián.	374 »
Corunya.	778 »	Santander.	578 »
Figueras.	578 »	Santiago.	1 »
Girona.. . . .	578 »	Saragossa.	378 »
Granada.	172 »	Sevilla.. . . .	174 »
Hosca.	374 »	Tarragona.	par »
Jeres.	172 »	Tortosa.	172 »
Lleyda.. . . .	578 »	Valencia.	178 »
Logronyo.. . . .	374 »	Valladolit.	374 »
Lorca.	1 »	Vigo.	1 174 »
Lugo.	1 174 »	Vitoria.	578 »

EFFECTES PUBLICHS.

Tit. al port. del deute cons. int. 16'17 172 d. 16'22 172 p.

Id. id. exterior em. tot. 17'50 d. 17'65 p.

Id. id. amortisable interior, 37'50 d. 37'60 p.

Id. Provincial, ' d. ' p.

Ob. pera sub. á fer-car. de totas em. 34'85 d. 35' p.

Ob. del Estat pera sub. fer-car. ' d. ' p.

Id del Banch y del Tresor, série int. 99'75 d. 99' p.

Id. id. exterior, 98'75 d. 99' p

Id. Tresor sobre prod. de Aduanas, 96'75 d. 97' p.
Bonos del Tresor 1.ª y 2.ª série, 94'15 d. 94'35 p.
Cédulas del Tresor hip. de Espanya.
Accions del Banch hispano colonial, 113'25 d. 113'50 p.
Oblig. Banch Hispano Colonial, 99'65 d. 99'75 p.
Id. del Tresor Isla de Cuba 85' d. 85'25 p.
Bitllets de calderilla, série B. y C., 99'65 d. 99'75 p.

ACCIONS.

Banch de Barcelona, d. 14: ' p.
Societat Catalana General de Crèdit, 137' d. 137'50 p.
Societat de Crèdit Mercantil, 33'40 d. 33'60 p.
Real Comp. de Canalisació del Ebro, 11'85 d. 12' p.
Ferro-carril de B. á Fransa, 112' d. 112'50 d.
Id. Tarrag. á Martorell y Barcelona, 160' d. 161' p.
Id. Nort d' Espanya, 64'15 d. 64'25 p.
Id. Alm. á Val. y Tarragona., 109' d. 109'50 p.

OBLIGACIONS.

Emprèstit Municipal, 102' d. 102'25 p.
Id. id. cédulas hipotecarias, 99'75 d. 100' p.
Id. Provincial 105'25 d. 105'75 p.
Ferro-carril de Bare. á Saragossa, 93'50 d. 94' p.
Id. id. id.—Série A.—54'50 d. 55' p.
Id. id. id.—Série B.—55'50 d. 56' p.
Fer-car. Tarrag. á Barc. y Fransa, 105'65 d. 106' p.
Id. Tarragona á Martorell y Barcelona y de Barcelona á Girona, 102'15 d. 102'35 p.
Id. Barc. á Fransa per Figueras 60'15 d. 60'25 p.
Id. Minas S. Joan de las Abadessas, 91'90 d. 92'10 p.
Id. Grau de Valencia á Almansa, 48'90 d. 49' p.
Id. Córdoba á Málaga, 56'50 d. 57' p.
Id. Medina del Campo á Samora y de Orense á Vigo 24'25 d. 24'50 p.
Aguas subterráneas del Llobregat, ' d. ' p.
Tranvia de Barcelona á Sarriá, 92'25 d. 92'50 p.
Canal d' Urgell, 49'25 d. 49'75 p.
Fabrill y Merc. Rosich germ. Llusá y C. 99' d. 99'50 p.

COTISACIÓ oficial de las Bolsas de Madrid, Paris y Lóndres, del dia 7 de Abril de 1880.

Madrid. Renta perpet. int. al 3 p. °/o. 16'35

» » ext. al 3 p. °/o. 17'65

Deuda amort. ab interés de 2 p. °/o. int. 37'80

Bonos del Tresor de 2,000 rals. 93'90

Oblig. del Banch y Tresor, série int. 98'80

Id. del Tresor sobre prod. de Aduanas 97'10

Id. generals per ferro-carrils. 35'05

Paris. 3 p. °/o. consolidat francés.. . . . 82'95

3 » » int. espanyol 16'05

Lóndres. 3 p. °/o. consolidat inglés. 98'7116

TELÉGRAMAS particulars de las Bolsas de Madrid, Paris y Lóndres.

Madrid.—Consolidat interior. 16'32

» Subvencions. 35'10

» Amortisable. 37'85

» Bonos. 93'90

Paris.—Consolidat interior. 15'56

BOLSÍ. (Segons nota de la casa Espinach).—A las las deu de la nit quedava lo Consolidat á 16'25 diner y 16'27 y 112 paper

Joch Oficial.

LLISTA de las primeras sorts premiadas en lo sorteig de la loteria nacional celebrat lo dia 6 de Abril de 1880.

Número 5045 premiat ab 500000 pesetas.

— 3377 — 250000 —

— 5766 — 125000 —

— 1666 — 80000 —

— 6192 — 40000 —

SORTS DE 5.000 PESSETAS.

5628	7419	6198	753
11021	95	11267	2466
11855	6437	948	11155
3060	6864	7563	7011
11318	8236	6436	8683
1005	8321	10228	5063
3508	5729	3987	7510
411	4519	7325	2990
7800	10670	7995	10178
5053	5474	262	10648
6870	4346	4400	6614
790	2166	3521	
4209	11724	4162	

SECCIÓ DE ANUNCIS

PASSAMANERIA

Y NOYETATS PERA SENYORA

D' EN GUILLEM VALLS

Fernando VII, 49.

Especialitat en Cintas, Botons y Velluts.

FARMACIA AGUILAR.

AXEROP SULFUROS AGUILAR.

ESPECIFICH

PERA LA CURACIÓ DELS BRIANS.

Son efecte es mes efica que lo de l'aygua de la Puda.—Als pochos dias de pëndrel cauhen las crostas y las escamas y s' assecan las nafres hrianosas, deixant la pell llisa y suau.—Lo mateix efecte produeix en los noys quan tenen la cara plena de crostas.—Es lo únich depuratiu que obra sens debilitar la sang ni irritar la freixura.—Destrueix en poch temps los efectes causats per l' ús del mercuri.—Corretjeix las irritacions de la vexiga y la uretra, facilitant la transpiració mucosa, com també la pulmonar.

Preu de l' empolla, 3 pessetas.

RAMBLA DEL MITJ, NUM. 37.

BARCELONA.

BARCELONA.

CENTRO DE ANUNCIS

ROLDÓS Y COMP. A

CARRER DE ESCUDILLERS, 5, 7 Y 9.

Se fan contractas ventatjoses pera la inserció d' anuncis en tots los periódichs de Barcelona, Madrit y demás provincias d' Espanya y Extranjer.

ETABLIMENT DE MERCERIA

DE

PERERA Y MORERA

Aquest establiment te un abundant surtit de tots los géneros referents á aquesta industria. La casa no ven res que no sia de inmillorable calitat.

JERUSALEM, 2, BOTIGA

LAMPISTERÍA

DE

FRANCISCO CANIBELL

Se construeixen y adoban tota mena d' aparatos de gas.

CARRER DE LA PALLA, 13.

JOCHS FLORALS DE BARCELONA

COLECCIÓ COMPLETA

DE TOTS LOS TOMOS PUBLICATS.

Se trovarán en la libreria de Alvaro Verdaguer

RAMBLA, 5.—DEVANT DEL LICEO.

Quedan pocas coleccions.

GRAN

SURTIT DE CALSAT, saba-
teria LA UNIÓ, carrer del
Cárme, 23, botiga. Rebaixa
de preu. Botinas de charol,
badell, chagri, badell mate, á 10, 11, 12 y 13 pes-
setas parell, obra molt superior; n' hi ha de 8 y
9 pessetas, asseguradas per un any. N' hi ha de
castor pera delicats, y pera senyoras y noys.—
Babutchas d' alfombra ab forró de bayeta.

PAGARÉS

Se facilitan cantitats en tota
classe de garantias que con-
vingan y sobre hipotecas de fincas de 300 fins á
60.000 duros al 4, 5 y 6 per 100 y ab valors coti-
sables y géneros. Sens comissió. Hospital, nú-
mero 6, pis 2.n, de 10 á 1 y de 6 á 8; sellos res-
posta.

NOVAS TRAJEDIAS

per

VICTOR BALAGUER.

Aquest llibre conté 156 planas y las
tragedias se titulan:

LAS ESPOSALLAS DE LA MORTA.
LO GUANT DEL DEGOLLAT.
LO COMPTE DE FOIX.
RAIG DE LLUNA.

Se ven en las librerías de Verdaguer,
Puig, Masferrer y Teixidó y Parera al
preu de 8 rals.

FÀBRICA D' OBJECTES TORNEJATS

DE BANYA Y FUSTA

DE

BENET RIERA Y PENOSA.

TORELLÓ.

Gran depòsit de brocals, tinters, panillos, canonets d' agullas, gots y demés objectes de torneria.

Pera las demandas dirigirse á casa Litjar-Torelló.

S' admeten anúncis mortuoris á preus convencionals per aquest Diari. Hi ha una vinyeta especial pera 'l que vulgan.

HABITACIONS AMOBLADAS

EN CASA DE LA

Senyoreta Poch

20, carrer de la Chaussée d' Antin, 20

PARIS

S' hi menja á la espanyola, á la catalana

y á la francesa

Se parla castellá.—Se parla catalá

MAGATZEM

D' OBJECTES D' ESCRIPTORI.

19, PLASSA DE LA LLANA, 19.

En aquest magatzem s' hi trobará un abundantíssim surtit de tots los objectes indispensables en un escriptori á preus reduhits.

Especialitat en oleografias.

SECCIÓ TELEGRÁFICA

Telégramas

DE LA PREMPA EXTRANJERA

Brest, 5.—Un convoy de amnistiats, que han arribat á bordo del *Creuse*, han sortit á las duas, en lo tren exprés. No hi ha hagut cap incident notable.

Berlin, 5.—Lo *Monitor oficial* anuncia que l' estat de salut del emperador Guillem continúa millorant, pero que á pesar d' aixó no pot sortir de sa cámara.

Sofia, 5.—Lo president del Consell de ministres ha declarat en la Asamblea nacional, que lo ministeri havia presentat sa dimissió perque sos poders no li habian sigut confiats mes que fins á la reobertura de la Asamblea. Lo president del Consell ha afegit que lo príncep havia acceptat la dimissió del ministeri per lo mateix motiu que aquest havia tingut per presentarla.

Sant Petersburg, 5.—Los russos han capturat cinch mil camells perteneixents als turcomans, y han arribat en considerable número á Tchikislar.

—Lo Czar ha desistit de sa anunciada visita á Alemanya, dant per motiu lo estat crítich de la Czarina.

Londres, 5.—Lo cable tranzatlantich estés en 1873 está interromput á tres milles de la costa d' Irlanda.

Nova-York, 5.—Un despaig de Lima, rebut en la legació peruana, anuncia que la corbeta *Union* ha forsat lo bloqueig de Arcia, despres d' un combat de set horas ab dos blindats xilenos. Despres de desembarcar una gran cantitat d' armas, va tornarsen al Callao.

Extracte de telégramas

DE LA PREMPA LOCAL.

Paris, 6.—Lo *Daily News* creu possible que la reina confíhi á Mr. Gladstone l' encàrrech de formar ministeri. Si aquet no accepta, es probable que siga nomenat ministre sense cartera.

Diu *Die Kölnische Zeitung* que en la fortalesa de Schlunembourg s' está preparant una habitació destinada, á qui, segons sembla, es lo jefe verdader dels nihi-

listas, que 'l general Melikoff ha conseguit descobrir.

Diuen de Viena que á conseqüencia de la votació del Consell federal del disapte, en la que fou refusat lo projecte de lley sobre l' impost del timbre imperial per una majoria de 30 vots contra 28, lo canceller del imperi ha presentat oficialment sa dimissió.

Telégramas de Bombay desmenten la noticia de la mort de Mahomed Jean.

Paris, 7.—Lo resultat de las eleccions es lo següent: 283 lliberals, 133 conservadors y 35 *home rulers*.

(*Diario de Barcelona.*)

Telégramas particulars

Madrid, 6, á las 7'15 vespre.—Segons un telégrama de Cuba, han sigut dispersadas las partidas de Guantamamo, habent selshí causat 13 morts y fet dos presoners.

Senat.—Continua la discussió del ferro-carril de Jerez.

Madrid, 6, á las 7'45 vespre.—*Congrés.*—Lo senyor Portuondo retira la seva esmena. Se'n presentan varias d' altres apoyantas y retirantas sos autors. Lo senyor Villanueva apoya una adició sobre 'l pago dels *habers* á las familias dels morts y als llicenciats de Cuba essent refusada per 59 vots contra 54.

Madrid, 6, á las 9'45 vespre.—S. M. la reyna ha rebut á la comissió catalana presidida per lo senyor Bosch y Labrús, encarregada d' oferir á S. M. lo regalo de las obras impresas dels autors catalans. La comissió ha sortit molt complasuda de palacio.

Madrid, 6, á las 9'50 vespre.—A última hora don Venanci Gonzalez consumeix torn en contra del pressupost de Cuba.

Lo primer de maig comensará á regir lo nou quadro per la marxa de trens.

Han comensat los treballs en los ferro-carrils del Noroest, per compte de la nova companyia.

Madrid, 7, á las 3'20 vespre.—La *Gace-*

ta publica los reals decrets disposant que 's procedeixi á elecció d' un diputat en Monforte lo dia 2 de Maig; nomenant gefes económichs de Sevilla y Cádiz als senyors Pol y Morales, y deixant cessant al de Málaga; nomenant comandant de la divisió de Castilla la Nova al mariscal de camp senyor Pino; ajudant del rey al mariscal de camp senyor Barges, passant á la reserva lo brigadier D. Angel Lopez; admetent la dimissió al interventor de Cuba senyor Albeniz, y nomenant per reemplaçar-lo al senyor Novella.

Bolsin.—Consolidat, 16'27.

Madrid, 7, á las 3'35 tarde.—Las esmenas presentadas als pressupostos de Cuba pujan á trenta.

Deu diputats ministerials votaren ab las minorias en l' esmena del Sr. Villanueva.

Tots los periódichs insertan lo manifest unionista.

La majoria 'l comenta favorablement.

Bolsa.—Consolidat, 16'30.—Bonos, 93'90.—Subvencions, 35'05.

Madrid, 7, á las 10 nit.—S' ha disposat que los telegrafistas que siguin quintos dels reemplaços de 1879 y 1880 ingressin en l' exércit.

La conferencia que han celebrat los senyors Sagasta, Groizard y marqués de la Vega de Armijo ha revestit carácter purament privat.

Paris, 7.—(Per lo cable).—Diuen de Berlin que es inexacte que l' emperador Guillem s' hage negat á acceptarli la dimissió al príncep de Bismark.

Es probable, afegeixen los telégramas de la mateixa capital, que 'l consell federal, inspirantse en los desitjos del ministre canceller, renovarà sas deliberacions respecte 'ls drets de timbre.

Tipografía la Renaixensa, Xuclá, 13, baixos.